

Rozkład materiału z dwustopniowym planem wyników – klasa 6

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O grafice						
1. Sztuka od kuchni. Jak powstaje dzieło graficzne – kolejne etapy. / „Labirynt – zaskakujące ślady różnych materiałów” lub „Drzewa. Bukiety kwiatów” (odbitki)	I.1 I.5 II.1 II.4 II.6	<ul style="list-style-type: none"> kopia powielenie grafika grafik kreska matryca odbitka (rycina) prasa graficzna druk, nakład druk wypukły, drzeworyt, linoryt, dłuto druk wklęsły, miedzioryt, akwaforta, rylec druk płaski, litografia, kredka litograficzna, tusz litograficzny grafika warsztatowa (artystyczna) grafika użytkowa (projektowa), plakat, ilustracja, komiks grafika komputerowa martwa natura abstrakcja 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 1. <i>Przypomnienie wiadomości o grafice</i>, s. 6–7 reprodukcje dzieł graficznych z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia lub ekspozycje: przykłady płyt graficznych, narzędzi do grafiki, mała prasa graficzna, zdjęcia pracowni graficznej, artyści grafika przy pracy wybrane książki, plakaty, komiksy wystawa <i>Bardzo różnie i bardzo dobrze</i>. Grafiki z kolekcji Zachęty Narodowa Galeria Sztuki 2018/19 karta pracy: <i>Odbitka graficzna</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: odbitki unikatowe z przekrojonych warzyw, materiałów o zróżnicowanej fakturze podsumowanie, ekspozycja prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie źródeł powstawania i cech grafiki jako dziedziny sztuki orientacyjna znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych orientacyjne określanie podziału pracy grafika na dwa etapy, oryginału w grafice orientacyjne określanie cech druku wypukłego, wklęsłego, płaskiego orientacyjne rozpoznawanie, jakimi technikami zostały wykonane oglądane dzieła stworzenie prostej kompozycji, odbitki unikatowej z przekrojonych warzyw oraz innych materiałów o bogatej fakturze 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie różnych źródeł powstawania grafiki jako dziedziny sztuki i jej związków z innymi dziedzinami plastyki na płaszczyźnie dokładne określanie, dobra znajomość i rozumienie znaczenia dwuetapowego procesu twórczego (tworzenie matrycy i odbitki), sposobu tworzenia odbitki, oryginału w grafice, określanie liczby oryginalnych dzieł z jednej matrycy, zauważanie różnic w zakresie pojęcia oryginału w grafice w stosunku do innych dziedzin plastyki dobra znajomość materiałów, narzędzi i technik graficznych, rozumienie podziału technik graficznych na druk wklęsły, płaski i wypukły trafne rozpoznawanie dzieł graficznych wykonanych różnymi technikami na podstawie występujących w nich kresek i plam stworzenie oryginalnej, wieloelementowej odbitki unikatowej – kompozycji kwiatowej powstałej w wyniku odbicia przekrojonych warzyw i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
2. Druk wypukły. / „Świat dinozaurów” (odbitki z materiałów o zróżnicowanej fakturze) lub „Spacer do parku” (odbitki z płytki gipsowej lub korkowej)	I.1 I.5 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> grafika kreska druk, nakład prasa matryca (płyta graficzna) odbitka (rycina) druk wypukły, drzeworyt, linoryt, gipsoryt, korkoryt dłuto krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 2. <i>Drzeworyt, linoryt, gipsoryt</i>, s. 8–10 reprodukcje dzieł graficznych druku wypukłego z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia lub ekspozyty: materiały i narzędzia do wykonania druku wypukłego, zdjęcia prasy graficznej schemat druku wypukłego karta pracy: <i>Odbitka graficzna</i> albumy, ryciny przedstawiające dinozaury 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem rozmowa nauczająca prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: odbliski z materiałów o zróżnicowanej fakturze lub odbliski z gipsu, korka prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego opisywanie wybranego dzieła graficznego druku wypukłego w uproszczony sposób orientacyjne porównywanie druku wypukłego z innymi rodzajami druku tworzenie z pamięci i wyobraźni kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, niewielkiej liczby elementów, schematycznych formach tworzenie kilkuelementowej kompozycji graficznej techniką gipsorytu lub korkorytu 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne, precyzyjne określanie specyfiki grafiki i druku wypukłego, dobra znajomość technik i narzędzi stosowanych do druku wypukłego opisywanie różnych dzieł graficznych druku wypukłego przy zauważaniu jego specyfiki i charakterystycznych dla niego środków wyrazu artystycznego porównywanie wielu cech grafik druku wypukłego z innymi rodzajami druku w grafice artystycznej na podstawie oglądanych reprodukcji tworzenie oryginalnej, bogatej, złożonej kompozycji techniką druku wypukłego z materiałów o zróżnicowanej fakturze, o dużym zróżnicowaniu i ciekawym doborze struktury faktur, wykazywanie się kreatywnością i wyobraźnią podczas wykonywania pracy tworzenie oryginalnej kompozycji gipsorytu lub korkorytu ciekawie oddającej temat, wykorzystującej możliwości techniki (różnicowanie kresek, kontrasty walorowe)
3. Druk wklęsły. / „W gąszczu roślin – traw, kwiatów, zbóż” „Kreskowe, kropkowe abstrakcje” (odbitki z płyt styropianowych)	I.1 I.5 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> grafika, druk prasa graficzna matryca (płyta graficzna), odbliska druk wklęsły (miedzoryt, ceratoryt) rylec (igła grawerska) kreska, szrafowanie florystyka abstrakcja 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 3. <i>Miedzoryt, ceratoryt</i> s. 11–13 wybrane reprodukcje wykonanych techniką druku wklęsłego z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: barwne odbliski z płytki styropianowej uzupełnione pastelami suchymi 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych orientacyjne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matrycy i stosowanych narzędzi, porównywanie jej z drukiem wypukłym proste opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego wykonanie prostej kompozycji o tematyce roślinnej lub abstrakcyjnej 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania dzieł graficznych dokładne określanie techniki druku wklęsłego, rodzaju matryc, stosowanych narzędzi, porównywanie rodzajów matryc, sposobu tworzenia odbliski, narzędzi, wyglądu kresek, sposobu tworzenia plam na płycie i odbliske

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		dodatkowo: <ul style="list-style-type: none"> suchoryt (sucha igła) 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia lub ekspozycje: prasa graficzna, rylce, płytki metalowe schemat druku wklęsłego karta pracy: <i>Warsztat graficzny</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, lub grupowa, zbiorowa) 	techniką druku wklęsłego na płytce styropianowej uzupełnionej pastelami suchymi	<ul style="list-style-type: none"> ciekawe, rozbudowane opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego wykonanie oryginalnej, złożonej kompozycji o tematyce roślinnej lub abstrakcyjnej techniką druku wklęsłego na płytce styropianowej uzupełnionej pastelami suchymi
4.* O akwafortie i litografii. Oglądamy znane dzieła graficzne, Albumik o twórczości znanego grafika lub opis i rysunkowa interpretacja wybranego dzieła graficznego *po lekcji możliwość przeprowadzenia lekcji powtórzeniowej 27(4A)	I.1 I.5 II.1 II.6 III.4 III.5 III.8	<ul style="list-style-type: none"> grafika, grafik druk prasa graficzna akwaforta matryca (płyta graficzna), odbitka druk wklęsły (techniki ryte, techniki trawione) kreska, szrafowanie litografia druk płaski kredka litograficzna, tusz litograficzny 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 4. <i>Akwaforta i litografia</i>, s. 14–18 reprodukcje przedstawiające wybrane dzieła graficzne A. Dürera, Rembrandta, F. Goi (akwaforty) oraz artystów polskich K. Sichulskiego, W. Pruszkowskiego, L. Wyczółkowskiego, S. Wyspiańskiego (litografie) albumy z reprodukcjami dzieł graficznych wykonanych technikami akwaforty i litografii schematy druku wklęsłego trawionego (akwaforty) oraz druku płaskiego 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: albumik, plakat lub gazetka o A. Dürerze, Rembrandcie, F. Goi, szkice na podstawie wybranych grafik prezentacja ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki orientacyjne określanie technik druku wklęsłego, specyfiki wykonywania akwaforty jako trawionej techniki druku wklęsłego opisywanie grafik wykonanych techniką akwaforty oraz litografii w krótki i prosty sposób wykonanie prostego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, łączenie tekstu, form graficznych i ilustracji, posługiwanie się informacjami z wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość dwuetapowego procesu powstawania grafiki dobra znajomość i precyzyjne określanie technik druku wklęsłego, dokładne określanie etapów, czynności podczas wykonywania akwaforty – trawionej techniki druku wklęsłego dokładne, ciekawe opisywanie dzieł graficznych wykonanych techniką druku wklęsłego (wygląd kresek, sposób tworzenia plam, kompozycja) oraz druku płaskiego, przede wszystkim litografii wykonanie ciekawego albumiku, plakatu lub gazetki na temat twórczości wybranego grafika, odpowiednie łączenie ciekawie opracowanego tekstu z dobrze dobranymi elementami graficznymi, ilustracjami i ciekawymi szkicami umiejętne posługiwanie się informacjami zawartymi w różnych źródłach, wybieranie istotnych wiadomości z publikacji książkowych i internetu

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> • zdjęcia artystów podczas wykonywania akwafort i litografii • komputer z dostępem do internetu • Jerzy Werner, <i>Podstawy technologii malarstwa i grafiki</i>, Warszawa–Kraków 1985 • <i>Słownik szkolny. Malarze, rzeźbiarze, architekci</i>, Warszawa 1993 (artyści europejscy) • karta pracy: <i>Warsztat graficzny</i> <i>Uwaga: po cyklu lekcji o grafice można zorganizować wycieczkę do pracowni artysty grafika lub pracowni graficznej w pobliskim ośrodku kultury</i> 			

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O świetle w dziele sztuki						
5. O walorze. / „Światła latarni morskiej na morzu”, „Światła w nocnym pejzażu na wsi i w mieście”, „Światła samochodów w nocy” lub „Portret jak czarno-białe zdjęcie”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> walor barwy, walor plamy jasność barwy, jasność plamy słaby walor mocny walor nasylenie barwy, nasylenie plamy pejzaż portret 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 5. <i>O walorze</i>, s. 20–23 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł przedstawiające dzieła czarno-białe i kolorowe o zróżnicowanym walorze zdjęcia nocnych pejzaży reprodukcja barwna i czarno-biała znanego obrazu karta pracy: <i>Gama walorowa</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i zdjęć rozmowa nauczająca ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: rysunek, miękkim ołówkiem lub mozaika z czarno-białych gazet prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość i orientacyjne określanie pojęcia waloru, jasności i nasycenia barwy zauważanie niektórych różnic walorowych, jasności i nasycenia barw podczas oglądania zdjęć oraz czarno-białych i barwnych reprodukcji dzieł stosowanie zróżnicowanego waloru w prostej kompozycji czarno-białej lub mozaice z czarno-białych gazet 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość i precyzyjne określanie pojęcia waloru, porównywanie waloru różnych barw, określanie związku waloru z jasnością i nasyceniem barwy, porównywanie jasności i nasycenia różnych barw zauważanie i dokładne określanie różnic walorowych, jasności, nasycenia barwy podczas oglądania zdjęć oraz czarno-białych i barwnych reprodukcji dzieł celowe posługiwanie się zróżnicowaniem walorowym w oryginalnej pod względem formy plastycznej i pomysłu kompozycji – rysunku miękkim ołówkiem lub mozaice z gazet, wykorzystywanie możliwości wybranej techniki pracy
6. Świat trójwymiarowy. Jak pokazać płaskie kształty, a jak przestrzenne formy? / „Martwa natura – warzywa i owoce, naczynia na stole”	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> walor plama stopniowanie waloru (osłabianie i wzmacnianie) cieniowanie, światłocienie jasność barwy, nasylenie barwy twardy i miękki modelunek światłocieniowy wąska gama kolorystyczna, akcent kolorystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 6. <i>Świat trójwymiarowy</i>, s. 24–28 reprodukcje z podręcznika, albumów, innych źródeł, w których widać różnice walorowe światłocienia i cieniowania owoce, warzywa, naczynia kuchenne, duży brystol lub tkanina do ułożenia 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: wycinanka z kolorowego papieru i praca suchymi pastelami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia określanie prostych związków cieniowania i światłocienia z przedstawianiem przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach uproszczone wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie zauważanie światłocienia cieniowania, modelunku światłocieniowego 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie pojęcia waloru, stopniowania waloru, cieniowania, światłocienia określanie związków i znaczenia światłocienia i cieniowania dla przedstawiania przestrzenności przedmiotów na płaszczyźnie w obrazach i rysunkach precyzyjne wyjaśnianie pojęć miękkiego i twardego modelunku, kontrastów walorowych w przedstawianiu przedmiotów na płaszczyźnie zauważanie światłocienia, cieniowania, modelunku światłocieniowego w dziełach

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> kompozycja zamknięta i otwarta martwa natura 	martwej natury i stworzenia tła • lampka biurowa • karty pracy: <i>Gama walorowa, Światłocień</i>	indywidualna, zbiorowa)	w wybranych, niektórych częściach dzieł malarskich i rysunkowych • tworzenie prostej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej prostej, barwnej kompozycji martwej natury z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, próba określania związku różnic walorowych z kierunkiem światła padającego w rysunku	malarskich i rysunkowych o zróżnicowanej formie i tematyce • tworzenie oryginalnej kompozycji martwej natury z plam barwnych bez modelunku w formie wycinanki oraz nawiązującej do niej oryginalnej kompozycji martwej natury, z owoców i codziennych przedmiotów z zastosowaniem cieniowania pastelami suchymi, trafne określanie związku różnic walorowych z kierunkiem światła padającego w rysunku
7. Światło w rzeźbie. / „Pola, lasy, rzeki – widok z lotu ptaka”. „W puszczy – drzewa, rośliny, zwierzęta” (reliefy)	I.1 I.4 I.5 II.1 II.3 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> walor światłocień faktura bryła rzeźba płaskorzeźba (relief) krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 7. <i>Światło w rzeźbie</i>, s. 29–30 zdjęcia przedstawiające wybrane rzeźby i płaskorzeźby w mocnym oświetleniu pogłębiającym efekty światłocieniowe z podręcznika i wybranych źródeł latarka lub lampka biurowa aparatus fotograficzny, np. cyfrowy karta pracy: <i>Światłocień</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka ćwiczenie prezentacja reprodukcji praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: barwny lub biały relief z papieru o zróżnicowanej fakturze prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia faktury i światłocienia w rzeźbie i płaskorzeźbie o zróżnicowanej formie, orientacyjna znajomość wpływu światła na pogłębianie różnic walorowych w kształtowaniu bryły omawianie wybranej rzeźby lub płaskorzeźby, w której charakter bryły wydobywany jest przez światło (orientacyjne określanie jej faktury, kształtów, linii) tworzenie prostego białego lub wielobarwnego reliefu z papieru kolorowego i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze przedstawiającego krajobraz z lotu ptaka tworzenie prostej monochromatycznej kompozycji reliefu przedstawiającego puszcę 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie znaczenia faktury i światłocienia w rzeźbie i płaskorzeźbie o zróżnicowanej formie, dobra znajomość wpływu światła na pogłębianie różnic walorowych w kształtowaniu bryły omawianie kilku rzeźb o zróżnicowanych tematach, z różnych materiałów, w których charakter bryły jest wydobywany przez światło (określanie różnic faktury, kształtów, linii) tworzenie oryginalnego białego lub wielobarwnego reliefu z papieru kolorowego i innych materiałów o zróżnicowanej fakturze tworzenie oryginalnej wieloelementowej monochromatycznej kompozycji reliefu przedstawiającego drzewa, rośliny i zwierzęta w puszczy

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O przestrzeni w obrazie						
8. Najstarsze opowiadania o świecie i przestrzeni. Jak przedstawić to, co bliżej, i to, co dalej, w układzie rzędowym, pasowym i kulisowym. / Współczesna opowieść w układzie pasowym	I.1 I.2 I.4 I.5 II.1 II.2 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń układ rzędowy kompozycja, układ pasowy układ kulisowy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 8. <i>Układ rzędowy, pasowy i kulisowy</i>, s. 32–35 reprodukcje z podręcznika i wybranych źródeł, w których widoczne są różne sposoby przedstawienia przestrzeni 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami olejnymi lub kredkami akwarelowymi z konturem cienkopisem prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, orientacyjne określanie ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie rozumienie i orientacyjne precyzowanie pojęć: układ rzędowy, pasowy, kulisowy omawianie na prostych przykładach niektórych zasad poznanych sposobów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie tworzenie schematycznych szkiców ilustrujących przedstawianie obiektów w układzie rzędowym, pasowym, kulisowym tworzenie uproszczonej kompozycji pasowej na wybrany temat współczesny 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość najstarszych sposobów przedstawiania przestrzeni w obrazach, na płaszczyźnie, dobra znajomość ich znaczenia dla ukazywania trójwymiarowości świata na płaszczyźnie dobre rozumienie i precyzowanie pojęć: układ rzędowy, pasowy, kulisowy omawianie zasad poznanych rodzajów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie na różnych przykładach tworzenie szkiców trafnie ilustrujących przedstawianie obiektów i przestrzeni w układzie rzędowym, pasowym, kulisowym tworzenie przemyślanej, oryginalnej kompozycji pasowej, trafnie ilustrującej wybraną tematykę współczesną
9. Perspektywa linearna. Przestrzeń i bryły w perspektywie linearnej. / „Fantastyczne miasto robotów” lub „Wycieczka w autobusie”	I.1 I.2 I.4 I.5 II.1 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń perspektywa linearna perspektywa żabiej perspektywa z lotu ptaka perspektywa centralna perspektywa boczna perspektywa ukośna linia horyzontu, (horyzont malarski) punkt zbiegu 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 9.–10. <i>Perspektywa linearna</i>, s. 36–41 wybrane z podręcznika i innych źródeł reprodukcje dzieł z widoczną perspektywą linearną duże kartonowe pudełko, przedmiot o kształcie walca drewniany manekin 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: rysunek węglem lub miękkim ołówkiem albo praca barwna kredkami 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej orientacyjne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii zauważanie i opisywanie niektórych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach tworzenie prostej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której zastosowane są częściowo 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość zasad perspektywy linearnej jako sposobu przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie dokładne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, żabiej i z lotu ptaka, wnikliwe obserwowanie skrótów perspektywicznych, linii horyzontu, punktu zbiegu linii zauważanie i opisywanie wielu istotnych cech perspektywy linearnej w omawianych dziełach

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • światłocien, twardy modelunek światłocieniowy • pejzaż • wnętrze • dodatkowo: • skróty perspektywiczne 	<ul style="list-style-type: none"> • karty pracy: <i>Bryła w przestrzeni – jakie mamy widoki, Perspektywa – gdzie to się zbiega?</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • ołówkowymi lub pastelami suchymi • prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • zasady perspektywy linearnej (perspektywa centralna) i elementy światłocienia 	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie ciekawej wieloelementowej kompozycji rysunkowej czarno-białej lub barwnej, w której w konsekwentny i przemyślany sposób zostały zastosowane zasady perspektywy linearnej (perspektywa centralna) i wykorzystany światłocien
10. Perspektywa linearna. Zaskakujące skróty. / Projekt zamkowej komnaty, sali tronowej w perspektywie ukośnej i bocznej	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.2 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • przestrzeń • perspektywa linearna • perspektywa żabia • perspektywa z lotu ptaka • perspektywa centralna • perspektywa boczna • perspektywa ukośna • linia horyzontu (horyzont malarski) • światłocien • twardy modelunek światłocieniowy • wnętrze • dodatkowo: • skróty perspektywiczne • perspektywa aksonometryczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik 9.–10. <i>Perspektywa linearna</i> s. 36–41 • reprodukcje dzieł ukazujących przestrzeń w perspektywie bocznej i ukośnej z podręcznika i wybranych źródeł • schematy sześciątów w perspektywie aksonometrycznej wojskowej i kawalerskiej • zdjęcia wybranych wnętrz pałacowych <i>Uwaga: po lekcjach o perspektywie linearnej wskazane przeprowadzenie dodatkowej lekcji plenerowej, szkicowania przestrzeni, np. ulicy, alejki w parku w perspektywie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego • rozmowa nauczająca • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: praca barwna kredkami akwarelowymi lub pastelami olejnymi • prezentacja i omówienie prac • (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej • orientacyjne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, ukośnej, żabiej i z lotu ptaka, • zwrócenie uwagi na znaczenie umiejscowienia linii horyzontu • obserwowanie umiejscowienia punktów zbiegu linii na horyzoncie w perspektywie bocznej i ukośnej • zauważanie i opisywanie niektórych zasad perspektywy linearnej w wybranych dziełach malarskich, rysunkowych, rysunkowych • tworzenie prostej rysunkowej kompozycji barwnej ukazującej wnętrze pałacu z orientacyjnie, częściowo zastosowanymi zasadami perspektywy linearnej, w ujęciu bocznym lub ukośnym 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość zasad perspektywy linearnej jako sposobu przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie • dokładne określanie sposobu przedstawiania przestrzeni w perspektywie centralnej i bocznej, ukośnej, żabiej i z lotu ptaka • dobre rozumienie znaczenia linii horyzontu w perspektywie linearnej • dokładne określanie znaczenia i usytuowania punktów zbiegu linii na horyzoncie w perspektywie bocznej i ukośnej • zauważanie i dokładne opisywanie zasad perspektywy linearnej w wybranych dziełach malarskich, rysunkowych, graficznych • tworzenie ciekawej, złożonej kompozycji barwnej ukazującej wnętrze pałacu zgodnie z zasadami perspektywy linearnej, w ujęciu bocznym lub ukośnym

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> karta pracy: <i>Blisko, dalej, najdalej</i> 			
11. O perspektywie powietrznej. / „Mgły w górach, nad morzem, nad polami i w lesie. Kolorowa i błękitna przestrzeń – jak powietrze zmienia barwy w przestrzeni”	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń perspektywa powietrzna plama barwy chłodne krajobraz 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 11. <i>Perspektywa powietrzna</i>, s. 42–43 reprodukcje dzieł malarskich z podręcznika i innych źródeł, w których widoczna jest perspektywa powietrzna półprzezroczysta kalka techniczna A3 duże zdjęcia gór, krajobrazów, malarstwa pejzażowego z albumów karta pracy: <i>Perspektywa – dal spowita w błękit</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: praca pastelami suchymi lub kredkami akwarelowymi/akwarelami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia wskazywanie niektórych cech perspektywy powietrznej w wybranym obrazie tworzenie prostej kompozycji pejzażowej, w której zastosowane są elementy perspektywy powietrznej posługiwanie się techniką rysowania suchymi pastelami albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie zasad perspektywy powietrznej i jej znaczenia dla przedstawienia głębi w obrazie, wyjaśnianie przyczyn zmiany kolorystyki obiektów w miarę oddalenia od oka widza wskazywanie sposobu zastosowania perspektywy powietrznej w dziełach malarskich o zróżnicowanym charakterze tworzenie oryginalnej kompozycji pejzażowej, w której dla pokazania przestrzeni zastosowana została perspektywa powietrzna wykorzystywanie różnych możliwości techniki rysowania pastelami suchymi albo kredkami akwarelowymi lub akwarelami w tworzonej pracy plastycznej
12.* Perspektywa malarska i plany. / „Cztery pory roku – świat widziany przez ptaki, liście, krople deszczu, śnieżytki” * po lekcji możliwość	I.1 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.2 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> przestrzeń plany obrazu perspektywa kulisowa perspektywa malarska krajobraz barwy ciepłe, barwy chłodne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik, 12. <i>Perspektywa malarska i plany w obrazie</i>, s. 44–46 reprodukcje dzieł malarskich z podręcznika i innych źródeł, w których widoczne są: perspektywa 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia planów w ukazywaniu przestrzeni w obrazie oraz ich związku z układem kulisowym orientacyjne określanie znaczenia kolorów przedmiotów w ukazywaniu przestrzeni w perspektywie malarskiej orientacyjne określanie znaczenia temperatury barw przedmiotów w perspektywie malarskiej 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie znaczenia planów w ukazywaniu przestrzeni w obrazie oraz ich związku z układem kulisowym dokładne określanie znaczenia kolorów przedmiotów w ukazywaniu przestrzeni w perspektywie malarskiej znajomość i dokładne określanie związku temperatury barw przedmiotów z ich umiejscowieniem w przestrzeni w perspektywie malarskiej

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
przeprowadzenia lekcji powtórzeniowej 28 (12A)			kulisowa, plany obrazu, perspektywa malarska • kilka sznurków o długości 1,5–2 m	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi z kolażem z kolorowego papieru prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie prostej kompozycji barwnej przedstawiającej pory roku, w której przestrzeń ukazana jest za pomocą planów i perspektywy malarskiej posługiwanie się wybraną techniką (pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi oraz kolażem) 	<ul style="list-style-type: none"> stworzenie wybraną techniką oryginalnej, interesującej pod względem formy plastycznej kompozycji barwnej ukazującej pory roku, w której przestrzeń ukazana została za pomocą planów i perspektywy malarskiej (pastelami olejnymi lub farbami plakatowymi z kolażem)

Zainspiruj się przeszłością

13. Co w sztuce zmienia się w ciągu wieków? Co pozostaje podobne? Jak artyści przedstawiali świat, jak wyglądały dzieła w różnych okresach? / Oś czasu. „Moja podróż w czasie” lub „Wehikuł czasu” – praca inspirowana wybranym	II.2 II.4 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> antyk, sztuka antyczna średniowiecze, sztuka średniowieczna szuka nowożytna renesans barok klasycyzm ideał piękna artysta twórczość dzieła sztuki muzea bezpośredni kontakt z dziełami sztuki pośredni kontakt z dziełami sztuki oryginał 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 13. <i>Podróż w czasie</i>, s. 48–50 reprodukcje charakterystycznych dzieł z podręcznika i wybranych źródeł ilustrujących przemiany dzieł w sztuce w sztuce antycznej, średniowiecznej, nowożytnej (kompozycje o podobnych tematach np. przedstawiające człowieka) 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja zdjęć i reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: podsumowanie, prezentacja, omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie ram czasowych sztuki antycznej, średniowiecznej i nowożytnej oraz epok i okresów w sztuce nowożytnej orientacyjne określanie kolejności, czasu trwania poszczególnych epok w sztuce orientacyjne określanie niektórych form i tematów dzieł na podstawie przypomnienia wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych, współczesnych, próby obserwowania wspólnych cech dzieł wybranych epok m.in. obserwowania przemian ideału piękna poznanych wcześniej epok orientacyjne określanie znaczenia roli artysty 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie ram czasowych sztuki antycznej, średniowiecznej i nowożytnej oraz epok i okresów w sztuce nowożytnej precyzyjne określanie kolejności, czasu trwania poszczególnych epok w sztuce dokładne określanie wybranych form tematów i dzieł na podstawie na podstawie przypomnienia wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych, współczesnych, obserwowanie cech wspólnych i odrębnych dzieł wybranych epok m.in. obserwowanie i wskazywanie przemian ideału piękna poznanych wcześniej epok precyzyjne określanie i rozumienie znaczenia roli artysty w wybranych okresach w sztuce rozumienie różnorodnego znaczenia roli artysty
---	---	--	---	--	---	--

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
dziełem sztuki dawnej		<ul style="list-style-type: none"> reprodukcja dodatkowo: kopia replika plagiat pastisz 			<ul style="list-style-type: none"> ogólne rozumienie znaczenia pośredniego i bezpośredniego znaczenia kontaktu ze sztuką tworzenie uproszczonej kompozycji osi czasu przedstawiającej następujące po sobie epoki okresy w sztuce lub pojeździe przenoszącego w wybrany okres w historii 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie precyzyjnej, estetycznej oryginalnej kompozycji osi czasu przedstawiającej następujące po sobie epoki, okresy w sztuce lub pojeździe przenoszącego w wybrany okres w historii w otoczeniu przestrzeni inspirowanej charakterystycznymi dziełami sztuki
Statycznie czy dynamicznie?						
14. Harmonia i symetria porządkują kompozycje malarskie i rzeźbiarskie. O spokoju, harmonii, proporcjach i symetrii kompozycji nie tylko w sztuce renesansowej. / Różne tematy dzieł „zamknięte w trójkącie”. Scenka wpisana w trójkąt – występ artystów na scenie lub zabawa	I.1 I.2 I.4 II.1 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> renesans sztuka antyczna harmonia umiar idealizacja symetria statyka kompozycja statyczna, symetryczna, zamknięta równowaga proporcje perspektywa linearna sceny mitologiczne sceny sakralne (religijne) malarstwo rzeźba posąg kontrapost architektura klasycyzm sztuka współczesna wideo-art 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 14.–15. <i>Spokój i harmonia</i> s. 52–61 reprodukcje dzieł antycznych, renesansowych, klasycystycznych z podręcznika i wybranych źródeł ilustrujące zagadnienia statyki, umiaru, symetrii, kompozycji w trójkącie z podręcznika i wybranych źródeł wybrane kadry z filmów Billa Viola papierowa taśma remontowa drewniany manekin (dodatkowo) 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji praca z tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: kompozycje techniką mieszaną: pastele suche, malarstwo plakatówkami, kolaż z kolorowego papieru prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość cech sztuki renesansowej jako ponownego odkrycia sztuki antycznej orientacyjne określanie znaczenia niektórych wybranych cech dzieł renesansowych orientacyjne określanie tematyki i cech kompozycji renesansowych dzieł malarskich i rzeźbiarskich wybranych twórców orientacyjne określanie znaczenia sztuki renesansowej jako inspiracji do powstania wybranych dzieł współczesnych tworzenie prostej zamkniętej, kompozycji barwnej wpisanej w trójkąt, przedstawiającej występ na scenie lub zabawę, wykorzystanie niektórych możliwości techniki pasteli suchych w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech, charakteru sztuki renesansowej jako ponownego odkrycia, kontynuacji i rozwinięcia sztuki antycznej dokładne określanie, rozumienie znaczenia istotnych cech dzieł renesansowych m.in. harmonii, spokoju, umiaru, idealizacji precyzyjne określanie tematyki poruszanej przez wybranych artystów renesansowych, bardzo dobra znajomość cech kompozycji renesansowych kompozycji malarskich i rzeźbiarskich oraz określanie środków plastycznych służących do ich uzyskiwania odkrywanie znaczenia sztuki renesansowej jako bogatego źródła inspiracji twórców współczesnych tworzenie oryginalnej zamkniętej kompozycji barwnej wpisanej w trójkąt, przedstawiającej występ na scenie lub zabawę, wykorzystywanie różnorodnych możliwości techniki pasteli suchych

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
15. Jak rytm i symetria porządkują formy budowli i plany miast. / Renesansowy plan miasta z rynkiem. Plany budowli	I.1 I.2 II.1 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • harmonia, umiar • symetria • rytm • statyka • proporcje • idealizacja • renesans • klasycyzm • architektura, • założenie urbanistyczne • zamek, pałac • łuki • kolumny 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 14.–15. <i>Spokój i harmonia</i> s. 52–61 • zdjęcia wybranych budowli renesansowych, klasycystycznych z podręcznika i wybranych źródeł • plany Zamościa (dawne i współczesne) • plany współczesnych miast 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: kolaż, szkic kredkami akwarelowymi z konturem lub monotypia graficzna • podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech sztuki renesansowej, klasycystycznej, w tym dzieł rzeźbiarskich oraz architektury jako kontynuacji sztuki antycznej • orientacyjne określanie cech renesansowych, klasycystycznych kompozycji rzeźbiarskich i architektonicznych oraz dzieł współczesnych do nich nawiązujących • orientacyjne określanie cech renesansowych założeń urbanistycznych • tworzenie prostego rysunkowego, barwnego planu miasta inspirowanego założeniami renesansowymi lub planu techniką monotypii graficznej 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech sztuki renesansowej, klasycystycznej, w tym formy i nawiązań dzieł rzeźbiarskich oraz architektonicznych do sztuki antycznej, oraz inspirowania się antykiem w sztuce współczesnej • dokładne określanie cech renesansowych, klasycystycznych kompozycji rzeźbiarskich i architektonicznych oraz dzieł współczesnych do nich nawiązujących • dobra znajomość i określanie cech renesansowych założeń urbanistycznych na przykładzie Zamościa • tworzenie ciekawego, oryginalnego, rysunkowego, barwnego planu miasta (z wyróżnionymi planami niektórych budowli) inspirowanego założeniami renesansowymi lub techniką monotypii graficznej
16. Przedstawianie ruchu w sztuce barokowej i późniejszej. Co potęguje dynamikę, wrażenie ruchu w kompozycjach? / Poruszanie się ludzi (kompozycja po przekątnej). Siły i zjawiska przyrodnicze – światło, ruch i odgłosy	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.2 II.6 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • dynamika, ruch • kompozycja dynamiczna • silne kontrasty światłocieniowe • silne kontrasty barwne, kontrastowa kolorystyka • ekspresja • bogactwo, przepych, teatralność • ekspresja • sceny religijne • sceny mitologiczne • sceny batalistyczne 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 16.–17. <i>Dynamiczniej, proszę!</i> s. 62–76 • reprodukcje dzieł barokowych, romantycznych i współczesnych, o zróżnicowanej tematyce, w których jest kompozycja dynamiczna z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia gwałtownych zjawisk 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • dyskusja • ćwiczenie plastyczne: praca malarska plakatówkami, praca techniką mieszaną • podsumowanie, prezentacja i omówienie prac 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech kompozycji dynamicznej w malarstwie, rzeźbie • określanie i wskazywanie niektórych cech kompozycji dynamicznych na przykładzie malarskich, rzeźbiarskich dzieł barokowych, późniejszych, współczesnych oraz dzieł innych dziedzin m.in. filmowych • udział w dyskusji o możliwościach przedstawiania ruchu na obrazach i rzeźbie, orientacyjne określanie, co pozwala pokazać ruch poprzez porównanie z niektórymi środkami wykorzystywanymi do przedstawiania spokoju, statyki 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie cech kompozycji dynamicznej w malarstwie, rzeźbie, wskazywanie środków plastycznych służących do uzyskiwania wrażenia ruchu, zmienności, dynamiki w kompozycji • określanie i wskazywanie wielu charakterystycznych, istotnych cech kompozycji dynamicznych na przykładzie różnorodności malarskich, rzeźbiarskich dzieł barokowych mitologicznych, religijnych, późniejszych obrazów historycznych i batalistycznych, pejzaży oraz współczesnych scen rodzajowych m.in. w filmach

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • sceny historyczne • sceny rodzajowe • pejzaże • okres baroku, sztuka barokowa • malarstwo barokowe • malarstwo romantyczne, romantyzm • malarstwo historyczne XIX w. • sztuka współczesna 	<p>przyrodniczych (np. burzy, zawiei śnieżnej, wichury)</p>	<p>(praca indywidualna, grupowa, zbiorowa)</p>	<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie prostej kompozycji malarskiej lub kompozycji techniką mieszaną przedstawiającej szybki ruch, ludzi w trakcie uprawiania sportu oraz przedstawianie w prosty sposób siły, dynamiki gwałtownych zjawisk przyrodniczych 	<ul style="list-style-type: none"> • aktywny udział w dyskusji o możliwościach przedstawiania ruchu w malarstwie i rzeźbie, precyzyjne określanie, jakie środki plastyczne wykorzystywane są do pokazania ruchu, dynamiki, zmienności poprzez porównanie z niektórymi środkami plastycznymi wykorzystywanymi do przedstawiania statyki, spokoju • tworzenie oryginalnej kompozycji malarskiej lub wykonanej techniką mieszaną trafnie przedstawiającej szybki ruch, ludzi w trakcie uprawiania sportu oraz wykazywanie się kreatywnością podczas przedstawiania gwałtownych zjawisk przyrodniczych
<p>17. Dynamika w architekturze barokowej i współczesnej. / „Fantastyczne dynamiczne budowle – kryształowe miasto lub budowle o płynnych kształtach”</p>	<p>I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 II.1 II.6 III.4 III.5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dynamika, ruch • kompozycja dynamiczna, układ dynamiczny, silne kontrasty • światłocieniowe, silne kontrasty barwne • kontrasty linii, kierunków • ekspresja • bogactwo, przepych • okres baroku, sztuka barokowa • sztuka rokokowa • architektura barokowa • architektura współczesna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 16.–17. <i>Dynamiczniej, proszę!</i> s. 62–76 • zdjęcia rzeźby, architektury barokowej, rokokowej i współczesnej o dynamicznej kompozycji, dominujących ostrych lub obłych kształtach z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia kryształów • zdjęcia krajobrazów z elementami 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i zdjęć • rozmowa nauczająca • praca z tekstem • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: praca techniką kolażu pastele olejne, papier kolorowy, tapety, gazety • podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie cech kompozycji dynamicznej w rzeźbie i architekturze • orientacyjne określanie środków plastycznych stosowanych do tworzenia nieużytkowych i użytkowych kompozycji przestrzennych • proste omawianie pod względem dynamicznego charakteru formy niektórych cech wybranych elementów kompozycji rzeźbiarskich, dekoracji rzeźbiarskich, wnętrz budowli, fasad budowli • tworzenie prostej kompozycji techniką kolażu przedstawiającej fantastyczne dynamiczne budowle o ostrych lub obłych, płynnych zarysach inspirowane architekturą barokową i współczesną 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie istotnych cech kompozycji dynamicznej w rzeźbie i architekturze • dokładne precyzowanie środków plastycznych stosowanych do tworzenia nieużytkowych i użytkowych kompozycji przestrzennych • trafne, dokładne omawianie pod względem dynamicznego charakteru formy cech, wybranych elementów kompozycji rzeźbiarskich, dekoracji rzeźbiarskich, wnętrz budowli, fasad budowli • tworzenie oryginalnej, złożonej kompozycji techniką kolażu przedstawiającej fantastyczne dynamiczne budowle współczesną o ostrych lub

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> rzeźba barokowa, rokokowa architektura sakralna, mieszkalna, użyteczności publicznej dekoracja rzeźbiarska kompozycje architektoniczno-rzeźbiarskie rzeźba sakralna, rzeźba portretowa, posąg 	o łagodnych, płynnych kształtach (np. pagórki, zakola rzek)			obłych zarysach inspirowane architekturą barokową i współczesną

Kim jest artysta?

18. Artysta badaczem. Po-dziw dla piękna i potęgi natury. / Badamy kolory i kształty. Krople i ziarnapiasku, promienie światła. Obserwacja przemian w czasie, przemijanie – piękno młodości i starości	I.1	• artysta	• podręcznik: 18.–19. <i>Artysta badaczem</i> s. 78–83	• pogadanka	• orientacyjne określanie roli i zadań artysty oraz wskazywanie znaczenia obserwacji, inspirowania się naturą i badania jej zasad podczas tworzenia na przykładzie wybranego dzieła poznane-go artysty	• precyzyjne określanie zmieniającej się roli i zadań artysty w wybranych okresach w sztuce, wskazywanie znaczenia obser-wacji, inspirowania się naturą i badania jej zasad oraz dokładne omawianie tego na wybranych przykładach dzieł i postawar-tystów (Dürer, Leonardo da Vinci, Rem-brandt, Wyczółkowski)
	I.2	• twórca		• prezentacja materia-łu ilustracyjnego	• orientacyjne rozumienie znaczenia obserwacji świata, przemian przedsta-wianych osób, przedmiotów w czasie w twórczości wybranych artystów renesansowych, barokowych, XIX w. i współczesnych	• bardzo dobre rozumienie różnorodnego znaczenia obserwacji świata, przemian przedstawianych przedmiotów w czasie w twórczości wybranych artystów rene-sansowych, barokowych, XIX w. i współ-czesnych
	I.3	• rzemieślnik	• reprodukcje dzieł malarskich, które powstały w wyniku wnikliwej obserwacji natury	• praca z tekstem	• tworzenie prostych kompozycji barwnych inspirowanych naturą oraz proble-matyką przemijania	• tworzenie oryginalnych barwnych kom-pozycji rysunkowych i malarskich ściśle związanych z obserwacją natury oraz problematyką przemijania
	I.4	• naśladowca	• reprodukcje portre-tów renesansowych, barokowych, współ-czesnych przedstawia-jących ludzi w różnym wieku z podręcznika i wybranych źródeł	• rozmowa nauczająca		
	I.5	• badacz	• autoportrety wybra-nych malarzy z róż-nych okresów w życiu np. Rembrandta	• ćwiczenie		
	I.6	• obserwacja	• lupa	• ćwiczenie plastycz-ne: pastele olejne lub suche		
II.1	• natura		• podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa)			
II.2	• realizm					
II.6	• piękno					
III.5	• brzydota					
III.6	• szkic					
		• portret				
		• sfumato				
		• pejzaż				
		• kompozycja				
		• światłocien				
		• sztuka renesansowa				
		• sztuka barokowa				
		• sztuka XIX w.				

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
19. Artysta badaczem – określanie i badanie zasad. / Abstrakcja z losowo rozrzucanych kształtów	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.6 III.4	<ul style="list-style-type: none"> • artysta • twórca • rzemieślnik • naśladowca natury • badacz, obserwator, obserwacja natury • natura • eksperyment, doświadczenie • współpraca, współdziałanie • abstrakcja • akcja plastyczna 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 18.–19. <i>Artysta badaczem</i> s. 78–83 • reprodukcje wybranych dzieł, dokumentacja fotograficzna wybranych współczesnych działań plastycznych badających zjawiska naukowe, mechanizmy społeczne z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: wycinanka lub praca flamastrami • prezentacja, podsumowanie i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie zmieniającej się roli artysty jako obserwatora natury oraz jako badacza zasad rządzących wybranymi zdarzeniami w wybranych okresach w historii i współcześnie • uproszczone opisywanie roli artysty – twórcy współczesnego dzieła, w którym ten bada wybrane zasady • tworzenie techniką wycinanki prostej kompozycji abstrakcyjnej z wybranych figur zakomponowanych w sposób losowy 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość i określanie zmieniającej się roli artysty jako obserwatora natury, badacza w wybranych okresach w historii oraz współcześnie jako wnikliwego badacza zjawisk, zasad rządzących wybranymi zdarzeniami prowadzącymi do stworzenia abstrakcyjnego obrazu lub akcji • opisywanie roli artysty – twórcy współczesnego dzieła, w którym ten bada wybrane zasady matematyczne lub zjawiska socjologiczne • tworzenie techniką wycinanki złożonej, oryginalnej kompozycji abstrakcyjnej powstającej z wybranych figur zakomponowanych w sposób losowy, dokładne zaplanowanie etapów wykonania pracy
20.* Artysta iluzjonistą, czyli daj się oszukać! Wejście w świat artysty. Gra i zabawa artysty z widzem. Zasady gry, sposób tworzenia iluzji. / „Kolorowe kałuże i kamienie na chodniku, zaskakujące przeszkody” *po lekcji możliwość przeprowadzenia lekcji powtórzeniowej 29 (20A)	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 II.1 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • artysta • twórca • wyobraźnia • kreacja • iluzja • iluzjonizm • malarstwo iluzjonistyczne • sztuka barokowa • sztuka rokokowa • sztuka współczesna • street art 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 20.–21. <i>Artysta iluzjonistą, czyli daj się oszukać!</i> s. 84–89 • reprodukcje barokowego malarstwa iluzjonistycznego z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia wybranych rzeźb rokokowych • przykłady dzieł współczesnych łączących się ściśle z otaczającą rzeczywistością m.in. street artu 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: projekt malarski makieta pracy o charakterze street artu • dyskusja • podsumowanie i omówienie prac plastycznych (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość roli artysty jako kreatora dzieł stanowiących iluzyjne uzupełnienie rzeczywistości • orientacyjna znajomość cech malarstwa iluzjonistycznego • orientacyjna znajomość wybranych dzieł z różnych okresów wiernie, w fotograficzny sposób naśladujących rzeczywistość i łączących się z nią • uczestniczenie w dyskusji o postawach i roli artysty • tworzenie prostej kompozycji street artu łączącej się z rzeczywistością i ją uzupełniającej 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość roli artysty jako kreatora różnorodnych dzieł stanowiących iluzyjne uzupełnienie rzeczywistości • dobra znajomość cech malarstwa iluzjonistycznego • dobra znajomość wybranych dzieł z różnych okresów wiernie, w fotograficzny sposób naśladujących rzeczywistość i łączących się z nią • aktywny udział w dyskusji o postawach i roli artysty • tworzenie oryginalnej kompozycji street artu ściśle, iluzjnie łączącej się z rzeczywistością i ciekawie i zaskakująco ją uzupełniającej

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Sztuka na wyciągnięcie ręki						
21. Bogactwo ornamentu – Jak powstaje i czego się składa ornament? Czyli o potrzebie ozdabiania i dekorowania w sztuce i życiu codziennym. Kropki, kreski, małe wzorki i zawijasy – najmniejsze części ornamentu. Jak rozrasta się ornament?	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.6 III.2 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • dekoracja, • motyw, motyw zdobniczy motyw dekoracyjny • ornament • stylizacja • rozeta • wić roślinna • liść akantu • plecionka • rocaille • motywy abstrakcyjne, geometryczne • kompozycja rytmiczna • kompozycja otwarta 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 22.–23. <i>Bogactwo ornamentu</i> s. 90–93 • przykłady ornamentów inspirowanych różnymi elementami krajobrazu przyrodniczego z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia ornamentów dekoracyjnych związanych z różnymi dziedzinami sztuki • ornamenty charakterystyczne dla najbliższej okolicy, regionu <p><i>Uwaga: po przeprowadzeniu lekcji warto zaplanować wycieczkę do skansenu, muzeum sztuki ludowej, pracowni ludowego artysty w celu poznania bogactwa ornamentów najbliższej okolicy</i></p>	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • rozmowa nauczająca • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: praca flamastrami, markerami, ołówkiem lub wybranymi kredkami • podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie natury jako inspiracji do powstawania ornamentów wykorzystywanych do dekoracji różnych przedmiotów życia codziennego • orientacyjne określanie czasu, miejsca i kręgu kulturowego, w których powstał przedmiot na podstawie dekorującego go ornamentu • tworzenie uproszczonych ornamentów z najmniejszych rytmicznie powtarzających się motywów lub niepowtarzalnego ornamentu w miarę spójnego pod względem stylistycznym 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie różnych stylizowanych elementów natury (roślin, zwierząt, detali krajobrazu często uproszczonych do form geometrycznych i/lub abstrakcyjnych) jako inspiracji do tworzenia motywów zdobniczych wykorzystywanych do dekoracji różnych przedmiotów życia codziennego • dokładne określanie czasu, miejsca powstania i kręgu kulturowego, w których powstał przedmiot na podstawie dekorującego go ornamentu • tworzenie oryginalnego, złożonego, bogatego ornamentu z najmniejszych rytmicznie powtarzających się motywów lub niepowtarzalnego, bogatego ornamentu spójnego pod względem stylistycznym

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>22. Wśród meandrow rzeki, w gęstwinie gałązek, liści i listeczków, kwiatów, zwierząt, czyli o popularności różnych ornamentów w historii. / Projekty wzorzystych tkanin – geometryczne oraz roślinne i zwierzęce wzory</p>	<p>I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.6 II.7 III.4 III.5</p>	<ul style="list-style-type: none"> • dekoracja • motyw, motywy zdobniczy, motyw dekoracyjny • ornament • stylizacja • rozeta, wic roślinna • liść akantu • plecionka • rocaille • motywy abstrakcyjne, geometryczne • ornamenty malarskie, rzeźbiarskie • kompozycja rytmiczna • kompozycja otwarta 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 22.–23. <i>Bogactwo ornamentu</i> s. 90–93 • zdjęcia ornamentów związanych z różnymi dziedzinami sztuki, sztuką ludową i sztuką ludów pierwotnych z podręcznika i wybranych źródeł • projekty wzorów na tkaninach • wzorzyste tkaniny (eksponaty lub zdjęcia) 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: pastele olejne lub farby plakatowe, praca techniką mieszaną • podsumowanie, prezentacja i omówienie prac plastycznych (praca indywidualna, grupowa zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia prostych form naturalnych jako źródła inspiracji do tworzenia różnorodnych ornamentów • orientacyjne określanie znaczenia i wykorzystywania we wzornictwie i projektowaniu ornamentów ludów pierwotnych innych kultur, rodzimej sztuki ludowej • orientacyjna znajomość związków ornamentów z niektórymi dziedzinami sztuki i technikami plastycznymi (ornamenty rzeźbione, malowane, haftowane) • orientacyjne wskazywanie związku ornamentu z kompozycją rytmiczną i otwartą • wykorzystywanie samodzielnie wymyślonego prostego ornamentu geometrycznego, roślinnego, zwierzęcego w projektowaniu tkaniny (prosta kompozycja rytmiczna, otwarta) 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie znaczenia prostych form naturalnych jako źródła inspiracji do tworzenia różnorodnych ornamentów i motywów • trafne, precyzyjne określanie znaczenia i wykorzystywania we wzornictwie i projektowaniu ornamentów ludów pierwotnych innych kultur, rodzimej sztuki ludowej • dobra znajomość związków różnorodnych ornamentów z wieloma dziedzinami sztuki i różnymi technikami plastycznymi (ornamenty rzeźbione, malowane, haftowane) • trafne wskazywanie częstego związku ornamentu z kompozycją rytmiczną i otwartą, określanie innych kompozycji ornamentów • wykorzystywanie samodzielnie wymyślonego oryginalnego ornamentu geometrycznego, roślinnego, zwierzęcego w projektowaniu tkaniny jako złożonej kompozycji rytmicznej i otwartej
<p>23. Moda i proporcje sylwetki na przykładzie barokowej i rokokowej mody. / Jak w pięknej sukni mogła bawić się mała królowa?</p>	<p>I.1 I.2 I.3 I.5 II.6 II.7 III.4 III.5 III.6</p>	<ul style="list-style-type: none"> • moda • stroje, ubiory • suknia barokowa i rokokowa (fortugał, kryza) • mantylka • moda barokowa, stroje barokowe • moda rokokowa, stroje rokokowe 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 24.–25. <i>Nie szata zdobi człowieka, ale... jak cię widzisz, tak cię piszą</i> s. 94–103 • przykłady strojów barokowych i rokokowych, w stylu empire widocznych na znanych obrazach 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne: kompozycja przestrzenna 	<ul style="list-style-type: none"> • ogólne rozumienie związku mody, strojów jako jednej z form sztuki użytkowej ze stylem panującym w sztuce • orientacyjne określanie związku proporcji sylwetki, rozmiarów strojów i fryzur w modzie kobiecej na zróżnicowanych przykładach strojów i fryzur barokowych, rokokowych i empire 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie różnorodnych związków i oddziaływań mody, strojów jako jednej z form sztuki użytkowej ze stylem panującym w sztuce • dokładne określanie związku proporcji sylwetki, rozmiarów części strojów oraz fryzur w modzie kobiecej na zróżnicowanych przykładach strojów i fryzur barokowych, rokokowych i empire • określanie znaczenia i specyfiki dawnych strojów męskich ze szczególnym

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Niezwykła suknia z kryzą i wachlarzem		<ul style="list-style-type: none"> moda w stylu empire, stroje w stylu empire polski strój szlachecki (żupan, kontusz, kołpak, pas kontuszowy, karabela, buty) peruka, koafiura stylizacja kreatorzy mody, projektanci mody sztuka użytkowa 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje obrazów z widocznym polskim strojem szlacheckim zdjęcia współczesnych strojów inspirowanych barokowymi i rokokowymi z pokazów mody, zdjęcia kostiumów teatralnych <i>Historia fryzur z zarysem historii stroju europejskiego</i>, Wyd. Studio sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> z różnych materiałów) podsumowanie, omówienie i prezentacja prac (praca indywidualna, zbiorowa, grupowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie specyfiki dawnych strojów męskich ze szczególnym zwróceniem uwagi na polski strój szlachecki orientacyjne określanie estetycznej i społecznej funkcji i znaczenia stroju na wybranych przykładach dawnej mody kobiecej i męskiej projektowanie i tworzenie modelu kompozycji bogatej, dekoracyjnej, barwnej sukni na stelażu inspirowanej modą barokową i rokokową ze zróżnicowanych materiałów ekologicznych i innych 	<ul style="list-style-type: none"> zwróceniem uwagi na polski strój szlachecki dokładne określanie i rozumienie estetycznej i społecznej funkcji i znaczenia stroju na wybranych przykładach dawnej mody kobiecej i męskiej, odzwierciedlanie pozycji społecznej w formie i atrybutach stroju projektowanie i tworzenie oryginalnego modelu kompozycji bogatej, dekoracyjnej, barwnej sukni z kryzą i wachlarzem na odpowiednim stelażu inspirowanej modą barokową, rokokową lub empire ze zróżnicowanych materiałów ekologicznych i innych
24. Język mody językiem porozumienia między ludźmi. Opowiadanie o sobie i pozycji społecznej poprzez strój. / Oficjalnie czy na luzie – szal i krawat zmieniają strój. Moje marzenia, upodobania, pasje „na głowie” – zabawna fryzura, nakrycie głowy opowiadające	I.1 I.2 I.3 I.5 II.6 II.7 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> moda stroje, ubiory suknia barokowa i rokokowa (fortugał, kryza) mantylka moda barokowa, stroje barokowe moda rokokowa, stroje rokokowe moda w stylu empire, stroje w stylu empire polski strój szlachecki (żupan, kontusz kołpak, pas kontuszowy, karabela, buty) peruka 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 24.–25. <i>Nie szata zdobi człowieka, ale... jak cię widzą, tak cię piszą</i> s. 94–103 barokowe, rokokowe stroje i fryzury z podręcznika i wybranych źródeł wybrane barokowe i rokokowe budowle i wnętrza zdjęcia z pokazów mody i pokazów fryzur karykatury z wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja materiału ilustracyjnego praca z tekstem rozmowa nauczająca i dyskusja ćwiczenie plastyczne: prace pastelami, markerami, kredkami akwarelowymi z konturem podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne, ogólne rozumienie estetycznego, użytkowego i społecznego znaczenia mody jako obrazu pozycji społecznej wskazywanie ogólnych związków mody ze stylem panującym w sztuce ogólne rozumienie dawnej mody jako źródła inspiracji dla współczesnych projektantów ogólne rozumienie znaczenia fryzur jako dopełnienia ubioru ukazującego pozycję społeczną oraz elementu korygującego proporcje sylwetki tworzenie kompozycji prostych, istotnych dodatków (szala, krawata) uzupełniających i zmieniających charakter współczesnego ubioru 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne rozumienie estetycznego, użytkowego i społecznego znaczenia mody jako obrazu pozycji społecznej, stanowiska, funkcji społecznej, stanu majątkowego wskazywanie różnorodnych związków mody z kulturą, okresem w historii, stylem panującym w sztuce na przykładzie mody barokowej, rokokowej, empire rozumienie różnorodnych oddziaływań i wpływów mody dawnej na współczesną jako źródła inspiracji, pomysłów do przetwarzania wybranych elementów strojów historycznych we współczesnej modzie kreowanej przez największych projektantów

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
o mnie... z przy- mrużeniem oka		<ul style="list-style-type: none"> • koafiura • stylizacja • kreatorzy mody, projektanci mody • portret • karykatura, autokarykatura • sztuka użytkowa 	<ul style="list-style-type: none"> • <i>Historia fryzur z zarysem historii stroju europejskiego</i>, Wyd. Studio sztuki • lustro, lusterko 		<ul style="list-style-type: none"> • tworzenie projektu i modelu fryzury i/lub nakrycia głowy z atrybutami odzwierciedlającymi zainteresowania, marzenia jako forma współczesnego nawiązania do baroku i rokoka 	<ul style="list-style-type: none"> • dobre rozumienie znaczenia fryzur jako istotnego dopełnienia ubioru ukazującego pozycję społeczną, ilustrującego osobiste przeżycia, poprzez rozmiary korygującego proporcje sylwetki narzucanej przez modne stroje w okresie baroku, rokoka, empire • tworzenie kompozycji oryginalnych istotnych dodatków (szala, krawata) uzupełniających i zmieniających charakter współczesnego ubioru • tworzenie oryginalnego projektu i modelu fryzury i/lub nakrycia głowy z trafnie dobranymi i ciekawie zakomponowanymi atrybutami odzwierciedlającymi zainteresowania, marzenia jako forma współczesnego nawiązania do baroku i rokoka
25. Znaczenie ogrodów. / Ogrodowa geometria – ogród z osią. Nastrój i tajemniczość angielskiego ogrodu – budowla, rzeźba ukryta wśród drzew	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 II.1 II.6 II.7 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • architektura zieleni • architektura krajobrazu • ogród • park • założenie parkowo-ogrodowe • rezydencja, willa, pałac • ogród barokowy, ogród francuski (kompozycja symetryczna, kompozycja rytmiczna, kompozycja zamknięta) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 26.–27 <i>Pamiętajcie o ogrodach</i> s. 104–110 • zdjęcia wybranych zespołów parkowo – ogrodowych • zdjęcia ogrodów barokowych, angielskich, zen z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia parkowych budowli ogrodowych <i>Uwaga: po lekcji wskazana wycieczka do najbliższego parku, zespołu</i> 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • rozmowa nauczająca; kolaż, pastele suche lub olejne, akwarele • ćwiczenie plastyczne • podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie ogólnego znaczenia ogrodu i parku jako miejsc odpoczynku, historycznie związanych z pałacem, budowlą mieszkalną • orientacyjne rozumienie podporządkowania sposobu tworzenia ogrodów i parków zasadom architektonicznego kształtowania przestrzeni • dokonywanie prostych porównań zasadniczych cech ogrodów barokowych, angielskich, wschodnich związanych z filozofią zen, ogrodów współczesnych • tworzenie prostych planów dwóch znacząco różniących się od siebie zespołów ogrodowych (ogrodu barokowego i ogrodu angielskiego) w formie kolażu i pracy malarskiej farbami akwarelowymi, pastelami suchymi lub olejnymi 	<ul style="list-style-type: none"> • rozumienie różnorodnego znaczenia ogrodu i parku jako miejsc odpoczynku, przestrzeni uprawy roślin historycznie związanych z pałacem, rezydencją, willą, budowlą mieszkalną, wskazywanie różnych rodzajów ogrodów • dobre rozumienie podporządkowania sposobu tworzenia ogrodów i parków zasadom architektonicznego kształtowania przestrzeni z wykorzystaniem elementów natury – roślin • dokonywanie różnorodnych porównań charakterystycznych cech ogrodów barokowych, angielskich, wschodnich związanych z filozofią zen, ogrodów współczesnych m.in. pod względem ogólnych założeń kompozycyjnych, sposobu kształtowania zieleni, budowli ogrodowych

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> ogród angielski, ogród krajobrazowy (kompozycja dynamiczna, kompozycja otwarta) fontanna, oczko wodne budowle ogrodowe oranżeria altana ruiny ogród zen, ogród japoński (kompozycja statyczna, zasada równowagi w kompozycji) 	<i>parkowo-ogrodowego</i>			<ul style="list-style-type: none"> tworzenie oryginalnych ciekawych planów znacząco różniących się od siebie założen ogrodowych (ogrodu barokowego i ogrodu angielskiego) w formie kolażu i pracy malarskiej mieszanej farbami akwarelowymi, pastelami suchymi lub olejnymi
<p>26. *Harmonia, spokój wschodnich ogrodów. / Współczesne kwiatowe rzeźby i zielone ściany, ogrody zen</p> <p>*po lekcji możliwość przeprowadzenia lekcji powtórzeniowej 30 (26A)</p>	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 II.6 II.7 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> architektura zieleni architektura krajobrazu ogród park założenie parkowo-ogrodowe rezydencja willa pałac ogród barokowy, ogród francuski (kompozycja symetryczna, kompozycja rytmiczna, kompozycja zamknięta) ogród angielski, ogród krajobrazowy 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 26.–27. <i>Pamiętajcie o ogrodach</i> s. 104–110 zdjęcia wybranych ogrodów w stylu francuskim i angielskim, zen, ogrodów współczesnych, zielonych ścian, rzeźb z kwiatów z wybranych źródeł (np. Jeff Koons <i>Puppy</i>, Bilbao) 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja materiału ilustracyjnego rozmowa nauczająca ćwiczenie ćwiczenie plastyczne: prace rysunkowe oraz kompozycje półprzestrzenne i przestrzenne z gotowych materiałów podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> ogólne rozumienie idei ogrodu jako miejsca odpoczynku i łączności z naturą stworzonego w przemyślany sposób rozumienie idei harmonii, równowagi spokoju wschodnich ogrodów zen, porównywanie ich z ideą poznanych ogrodów europejskich wybranych okresów w sztuce projektowanie i tworzenie prostych kompozycji przestrzennych związanych z ogrodami żywych i/lub sztucznych roślin i kwiatów, wykonanie makiety ogrodu w stylu zen 	<ul style="list-style-type: none"> dobre rozumienie idei ogrodu jako miejsca odpoczynku i łączności z naturą stworzonego w przemyślany sposób zgodnie z zasadami tworzenia przestrzennej kompozycji architektonicznej dobre rozumienie idei harmonii, równowagi, spokoju harmonii wschodnich ogrodów zen, porównywanie ich z ideą poznanych rodzajów ogrodów europejskich wybranych okresów w sztuce (baroku, klasycyzmu, romantyzmu), zauważanie różnic, podobieństw, związków między nimi projektowanie i tworzenie oryginalnych, zaskakujących kompozycji przestrzennych związanych z ogrodami z żywych i/lub sztucznych roślin i kwiatów, wykonanie ciekawej makiety ogrodu w stylu zen

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		(kompozycja dynamiczna, kompozycja otwarta) <ul style="list-style-type: none"> • fontanna • oczko wodne • budowle ogrodowe • oranżeria • altana • ruiny • ogród zen, ogród japoński (kompozycja statyczna, zasada równowagi w kompozycji) 				
Lekcje powtórzeniowe						
27. (4A)* Powtórzenie wiadomości o grafice. Drzewo grafiki – podziały grafiki, rodzaje druku i techniki *możliwość realizacji po lekcji 4	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • grafika • grafik • kreska, szrafowanie • matryca (płyta graficzna) • odbitka (rycina) • powielenie • prasa graficzna • druk, nakład • druk wypukły, drzeworyt, linoryt, gipsoryt, dłuto • druk wklęsły, miedzioryt, ceratoryt, akwaforta, rylec (igła grawerska) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 1. <i>Przypomnienie wiadomości o grafice</i> s. 6–7; 2. <i>Drzeworyt, linoryt, gipsoryt</i> s. 8–10; 3. <i>Miedzioryt, ceratoryt</i> s. 11–13; 4. <i>Akwaforta i litografia</i> s. 14–18 • reprodukcje, zdjęcia rycin z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> • rozmowa nauczająca • prezentacja reprodukcji • praca z tekstem • ćwiczenie plastyczne: rysunkowy szkic barwny lub czarno-biały • sprawdzian • podsumowanie, omówienie prac, utrwalenie powtarzanego materiału • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne rozumienie dwuetapowego procesu powstawania grafiki i równorzędnej wartości wszystkich odbitek jako oryginałów • orientacyjne określanie grafiki jako dziedziny sztuki związanej z drukiem, ogólna znajomość podziału grafiki na artystyczną i użytkową oraz komputerową • ogólne rozumienie pojęć matryca, odbitka, druk, nakład oraz określanie ich związku z technikami graficznymi 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne rozumienie i określanie specyfiki grafiki jako jedynej dziedziny sztuki, w której proces powstawania dzieł jest dwuetapowy i wszystkie powstające odbitki mają wartość oryginalnych dzieł sztuki • dokładne określanie szerokiego zakresu grafiki jako dziedziny sztuki związanej z drukiem, dobra znajomość podziału grafiki jako dziedziny sztuki na artystyczną i użytkową oraz komputerową • dobre rozumienie i precyzowanie pojęć matryca, odbitka, druk, nakład oraz określanie ich ścisłego związku z technikami graficznymi

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> druk płaski, litografia, monotypia, tusz litograficzny, kredka litograficzna dodatkowo: <ul style="list-style-type: none"> grafika artystyczna (warsztatowa) grafika projektowa (użytkowa) np. ilustracja, plakat (materiał klasy 4) grafika komputerowa (materiał klasy 7) 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia wyposażenia pracowni grafika, narzędzi do grafiki, materiałów, z których są wykonane płyty graficzne tekst sprawdzianu nr 1 <i>O grafice</i> 		<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość i dokonywanie orientacyjnego podziału technik graficznych na druk wklęsły, wypukły i płaski, orientacyjna znajomość rodzajów płyt graficznych, charakterystycznych narzędzi, sposobów wykonania matryc określonymi technikami graficznymi znajomość niektórych artystów wykonujących grafiki określonymi technikami tworzenie uproszczonej kompozycji w formie drzewa (mapy pamięci) prezentującego główne podziały, specyfikę grafiki oraz zasadnicze techniki graficzne druku wypukłego, wklęsłego i płaskiego ogólna znajomość specyfiki, (rozwiązanie sprawdzianu o grafice w zakresie podstawowym) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość i dokonywanie dokładnego podziału na druk wklęsły, wypukły i płaski, znajomość rodzajów płyt graficznych, charakterystycznych narzędzi, sposobów wykonywania matryc określonymi technikami graficznymi, wyglądu odbitek, środków plastycznych charakterystycznych dla prac wykonanych poszczególnymi technikami dobra znajomość wybranych artystów posługujących się technikami graficznymi druku wypukłego, wklęsłego i płaskiego, omawianie wybranych dzieł, rozumienie i omawianie specyficznych środków plastycznych zastosowanych w grafikach wykonanych poszczególnymi technikami tworzenie ciekawej pod względem plastycznym kompozycji w dokładny sposób prezentującej główne podziały, specyfikę grafiki oraz różnorodne techniki graficzne druku wypukłego, wklęsłego i płaskiego bardzo dobra znajomość grafiki (rozwiązanie wszystkich zadań ze sprawdzianu o grafice)
28 (12A)* Powtórzenie wiadomości o świetle w dziełach sztuki i sposobach przedstawiania przestrzeni w obrazach. /	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.1 II.6 III.4	<ul style="list-style-type: none"> walor, mocny walor barwy, słaby walor barwy plama bryła faktura stopniowanie waloru (osłabianie, wzmacnianie) 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 5. <i>O walorze s. 20–23</i>; 6. <i>Świat trójwymiarowy s. 24–28</i>; 7. <i>Światło w rzeźbie s. 29–30</i>; 8. <i>Układ rzędowy, pasowy i kulisowy s. 32–35</i>; 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja reprodukcji i rozmowa nauczająca praca tekstem ćwiczenie plastyczne: szkice kolorystyczne sprawdzian 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne rozumienie słabego i mocnego waloru barwy, plamy barwnej, porównywanie waloru niektórych barw i plam barwnych orientacyjne rozumienie pojęcia waloru, światłocienia i cieniowania dla przedstawiania przestrzenności przedmiotów w dziełach sztuki na płaszczyźnie 	<ul style="list-style-type: none"> dobre rozumienie i dokładne określanie słabego mocnego waloru barwy, plamy barwnej, precyzyjne porównywanie barw, plam barwnych o słabym i mocnym walorze

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>Ten sam temat w różnym świetle i w przestrzeni przedstawianej w różny sposób</p> <p>* możliwość realizacji po lekcji 12</p>	III.5	<ul style="list-style-type: none"> cieniowanie, światłocien jasność barwy, nasycenie barwy twardy i miękki modelunek przestrzeń układ rzędowy kompozycja, układ pasowy układ kulisyowy perspektywa linearna perspektywa żabia perspektywa z lotu ptaka perspektywa boczna perspektywa ukośna linia horyzontu (horyzont malarski) perspektywa powietrzna barwy chłodne perspektywa malarska barwy ciepłe, barwy chłodne plany obrazu dodatkowo: perspektywa aksonometryczna skrótory perspektywiczne 	<ul style="list-style-type: none"> 9.–10. <i>Perspektywa linearna</i> s. 36–41; 11. <i>Perspektywa powietrzna</i> s. 42–43; 12. <i>Perspektywa malarska i plany w obrazie</i> s. 44–46 reprodukcje dzieł malarskich z wyraźnym widocznym modelunkiem światłocieniowym, w których przestrzeń przedstawiona jest za pomocą różnych rodzajów perspektywy z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia rzeźb, płaskorzeźb, których formę, fakturę uwypukla padające światło tekst sprawdzianu nr 2 <i>O świetle w dziele sztuki. O przestrzeni w obrazie</i> 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie prac, utrwalenie powtarzanego materiału (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie i rozumienie różnych sposobów przedstawienia przestrzeni na płaszczyźnie w historii w dziełach sztuki orientacyjne określanie zasad perspektywy linearnej i przedstawiania przestrzeni z różnych punktów widzenia w tej perspektywie oraz skrótów perspektywicznych przedmiotów przedstawianych w perspektywie linearnej orientacyjne określanie zmian kolorystycznych przedmiotów w przestrzeni w perspektywie powietrznej orientacyjne określanie znaczenia barw, temperatury barwy w perspektywie malarskiej orientacyjne określanie cech perspektywy kulisyowej i znaczenia planów obrazu tworzenie kilku prostych kompozycji w podobnej do siebie tematyce obrazujących orientacyjne rozumienie znaczenia waloru, światłocienia i cieniowania oraz ogólnego przeglądu poznanych sposobów przedstawiania przestrzeni ogólna znajomość waloru, światłocienia, cieniowania oraz różnych sposobów przedstawiania przestrzeni, napisanie sprawdzianu w zakresie podstawowym 	<ul style="list-style-type: none"> bardzo dobre rozumienie pojęcia waloru, światłocienia i cieniowania dla przedstawiania przestrzenności przedmiotów w dziełach sztuki na płaszczyźnie i we własnych pracach plastycznych, rozpoznawanie, stosowanie i porównywanie miękkiego i twardego modelunku światłocieniowego bardzo dobre rozumienie i znajomość oraz porównywanie różnych sposobów przedstawiania przestrzeni na płaszczyźnie w historii w różnych dziełach sztuki bardzo dobre określanie zasad perspektywy linearnej, znaczenia umiejscowienia linii horyzontu oraz punktu zbiegu linii i przedstawiania przestrzeni z różnych punktów widzenia oraz skrótów perspektywicznych przedmiotów przedstawianych w perspektywie linearnej bardzo dobra znajomość zmian kolorystycznych przedmiotów w przestrzeni w perspektywie powietrznej bardzo dobre określanie znaczenia barw, temperatury barw dla przedstawiania przestrzeni w perspektywie malarskiej bardzo dobre określanie przedstawiania przestrzeni w perspektywie kulisyowej i za pomocą planów obrazu tworzenie przemyślanego cyklu kompozycji na podobne do siebie tematy jako prezentacji przedstawiania waloru, światłocienia i cieniowania oraz ciekawego

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
						przeglądu poznanych sposobów przedstawiania przestrzeni <ul style="list-style-type: none"> bardzo dobra znajomość waloru, światłocienia, cieniowania oraz różnych sposobów przedstawiania przestrzeni (rozwiązanie wszystkich zadań w sprawdzianie)
29. (20A)* Powtórzenie o poznanych epokach, rodzajach kompozycji stosowanych przez artystów w dawnych czasach oraz o misji i znaczeniu artysty, sposobie ukazywania świata. / Porównania, prezentacje na osobistej i klasowej osi czasu *możliwość realizacji po lekcji 20	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> antyk, sztuka antyczna sztuka średniowieczna sztuka nowożytna renesans, malarstwo, rzeźba, architektura renesansowa harmonia, symetria, umiar, idealizacja, proporcje, równowaga, zasada złotego podziału, perspektywa linearna, kompozycja statyczna, kompozycja symetryczna barok, rokoko, malarstwo, rzeźba architektura barokowa i rokokowa dynamika, ruch, silne kontrasty światłocieniowe i barwne, ekspresja, bogactwo, przepych, teatralność klasycyzm 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 13. <i>Podróż w czasie</i> s. 48–50; 14.–15. <i>Porządek i symetria</i> s. 52–61; 16.–17. <i>Dynamiczniej, proszę!</i> s. 62–76; 18.–19. <i>Artysta badaczem</i> s. 78–83; 20.–21. <i>Artysta iluzjonistą, czyli daj się oszukać!</i> s. 84–88 reprodukcje dzieł o kompozycji o zróżnicowanej dynamice, materiał ilustracyjny związany z postawą artysty wobec otaczającego świata uwidoczniona w dziełach podręcznika i wybranych źródeł tekst sprawdzianu nr 3 <i>Zainspiruj</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie plastyczne: szkice, albumy, proste prezentacje, uzupełnienia na osi czasu sprawdzian podsumowanie, prezentacja, omówienie i utrwalenie powtarzanego materiału (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> dokonywanie orientacyjnego podziału na sztukę starożytną, średniowieczną i nowożytną orientacyjne określanie cech i porównywanie wybranych dzieł różnych dziedzin sztuki renesansowej i barokowej, rokokowej, klasycystycznej, romantycznej i współczesnej pod względem tematyki, sposobu przedstawienia tematu, kompozycji, proporcji, statyki i dynamiki, sposobu stosowania perspektywy, światłocienia, ekspresji orientacyjne określanie znaczenia artysty i jego sposobu pracy tworzenie prostej prezentacji przedstawiającej np. na osi czasu zmieniające się w wybranych okresach w sztuce: tematykę, kompozycję i wybrane środki plastyczne porównywanie w formie prostych prezentacji postawy artysty jako badacza i obserwatora oraz iluzjonisty ogólna znajomość podziału okresów w sztuce, postaw artystów, niektórych cech dzieł renesansowych, barokowych, rokokowych, klasycystycznych, 	<ul style="list-style-type: none"> dokonywanie precyzyjnego podziału na sztukę starożytną, średniowieczną i nowożytną dokładne określanie cech i trafne porównywanie wielu dzieł malarskich, rzeźbiarskich, architektonicznych sztuki renesansowej, barokowej, rokokowej, klasycystycznej, romantycznej i współczesnej pod względem tematyki, sposobu przedstawienia tematu, kompozycji, proporcji, statyki i dynamiki, sposobu stosowania perspektywy, światłocienia, ekspresji określanie różnorodnego znaczenia roli artysty i jego postawy, misji, sposobu pracy wyrażających się formie tworzonych przez nich dzieł tworzenie oryginalnej prezentacji przedstawiającej np. na osi czasu na ciekawych przykładach wybranej dziedziny sztuki zmieniające się w wybranych okresach w sztuce: formę, tematykę, kompozycję i istotne środki plastyczne porównywanie w ciekawych prezentacjach postawy artysty jako badacza i obserwatora rzeczywistości oraz iluzjonisty

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> romantyzm sztuka współczesna ideał piękna artysta, rzemieślnik, badacz twórczość, kreacja natura, obserwacja, realizm, piękno, brzydota wyobrażenia, iluzja, iluzjonizm, malarstwo iluzjonistyczne dzieło sztuki, tematy dzieł sztuki, rodzaje dzieł sztuki współczesnej (portrety, martwe natury, wnętrza, sceny rodzajowe, sceny mitologiczne, religijne, batalistyczne, malarstwo abstrakcyjne, akcje plastyczne, instalacje) muzea, bezpośredni i pośredni kontakt z dziełami sztuki 	się przeszłością. Porządek czy żywioł. Kim jest artysta?		romantycznych współczesnych (rozwiązanie sprawdzianu w zakresie podstawowym)	<ul style="list-style-type: none"> bardzo dobra znajomość podziału okresów w sztuce, różnych postaw twórczych artystów, istotnych cech dzieł barokowych, rokokowych, klasycystycznych, romantycznych i współczesnych (rozwiązanie wszystkich zadań ze sprawdzianu)
30. (26A)* Powtórzenie wiadomości o sztuce wokół nas – o potrzebie dekoracyjności w ornamentach,	I.1 I.2 I.3 I..5 II.1 II.6 II.7	<ul style="list-style-type: none"> dekoracja, dekoracyjność motyw zdobniczy, ornament, stylizacja, wić roślinna, rozeta, liść akantu, plectionka, rocaille, 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 22.–23. <i>Bogactwo ornamentu</i> s. 90–93; 24.–25. <i>Nie szata zdobi człowieka, ale... jak cię widzq, tak cię piszq</i> 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa nauczająca praca z tekstem prezentacja reprodukcji i materiału ilustracyjnego 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne rozumienie znaczenia ornamentów dekoracyjnych w różnych okresach i wybranych dziedzinach sztuki ogólna znajomość niektórych najbardziej znanych w historii ornamentów, orientacyjne określanie ich związku z okresem w sztuce, rodzajem sztuki 	<ul style="list-style-type: none"> dobre rozumienie znaczenie ornamentów dekoracyjnych w różnych okresach i wybranych dziedzinach sztuki dobra znajomość najbardziej charakterystycznych ornamentów w historii, określanie ich związku z okresem w sztuce, rodzajem sztuki, kręgiem kulturowym

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
<p>modzie i ogrodach. / Nasze upodobania. Rozmowa –dlaczego lubimy ładnie wyglądać, otaczać się ładnymi przedmiotami, odpoczywać w otoczeniu natury? / „Mapa pamięci – na spacerze w ogrodzie”</p> <p>*możliwość realizacji po lekcji 26</p>	<p>III.4 III.5 III.6</p>	<p>motywy abstrakcyjne i geometryczne</p> <ul style="list-style-type: none"> malarskie, rzeźbiarskie ornamenty kompozycja otwarta, kompozycja rytmiczna moda, stroje ubiory suknie, peruki i koafuury barokowe i rokokowe karykatura suknie, stroje w stylu empire polski strój szlachecki (kontusz) współczesna moda, projektanci, kreatorzy mody, stylizacje architektura zieleni, architektura krajobrazu park, ogród, założenie parkowo-ogrodowe ogród barokowy, ogród francuski (kompozycja symetryczna, rytmiczna, zamknięta) fontanna, oczko wodne ogród angielski, ogród krajobrazowy (kompozycja otwarta i kompozycja dynamiczna) 	<p>s. 94–103; 26.–27. <i>Pamiętajcie o ogrodach</i> s. 104–110</p> <ul style="list-style-type: none"> reprodukcje, materiał ilustracyjny dotyczący ornamentów, strojów, fryzur, ogrodów z podręcznika i wybranych źródeł tekst sprawdzianu nr 4 <i>Sztuka na wyciągnięcie ręki</i> 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: szkice barwne i czarno-białe sprawdzian podsumowanie, omówienie, utrwalenie powtarzanego materiału (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość formy ornamentów charakterystycznych dla wybranych okresów w sztuce orientacyjne określanie znaczenia mody, formy strojów, fryzur w sztuce barokowej, rokokowej, klasycystycznej (empire) i współcześnie orientacyjne określanie znaczenia ogrodów w sztuce, ogólna znajomość formy i kompozycji, czasu powstania ogrodów barokowych (francuskich), ogrodów angielskich, ogrodów zen i wybranych form ogrodów współczesnych tworzenie prostych szkiców z motywami dekoracyjnymi, strojami na tle charakterystycznych fragmentów ogrodów jako forma uproszczonej mapy pamięci w celu utrwalenia wiadomości o wybranych dziełach użytkowych w najbliższym otoczeniu człowieka ogólna znajomość ornamentów, strojów i fryzur barokowych, rokokowych, empire, współczesnych oraz ogrodów, ogrodów francuskich, angielskich zen, niektórych form ogrodów współczesnych (rozwiązanie sprawdzianu w zakresie podstawowym) 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość formy, opisywanie, wskazywanie ornamentów charakterystycznych dla wybranych okresów w sztuce dobra znajomość znaczenia mody, formy strojów, fryzur w sztuce barokowej, rokokowej, klasycystycznej (empire) i współcześnie, określanie związków ze stylem panującym w sztuce dokładne określanie znaczenia ogrodów w sztuce, dobra znajomość formy i kompozycji, czasu powstania ogrodów barokowych (francuskich), ogrodów angielskich, ogrodów zen i wybranych form ogrodów współczesnych, omawianie i porównywanie różnych form ogrodów tworzenie ciekawych szkiców trafnie ilustrujących motywy dekoracyjne, stroje na tle charakterystycznych fragmentów ogrodów w różnych stylach jako forma ciekawej, szczegółowej mapy pamięci stworzonej w celu utrwalenia wiadomości o wybranych dziełach użytkowych w najbliższym otoczeniu człowieka bardzo dobra znajomość ornamentów, strojów i fryzur barokowych, rokokowych, empire, współczesnych oraz ogrodów francuskich, angielskich, zen, niektórych form ogrodów współczesnych (rozwiązanie wszystkich zadań ze sprawdzianu)

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • budowle ogrodowe, oranżeria, ruiny • ogród zen, ogród japoński (kompozycja statyczna, zasada równowagi w kompozycji) • sztuka użytkowa 				